

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Лідерство та комунікації у підприємстві»

Рівень вищої освіти – магістр
Освітньо-професійна програма «Підприємництво та інновації»
Спеціальність «D3 Менеджмент»
Галузь знань «D Бізнес, адміністрування та право»

Робоча програма навчальної дисципліни «Лідерство та комунікації у підприємстві» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань «D Бізнес, адміністрування та право», спеціальності «D3 Менеджмент» за освітньо-професійною програмою «Підприємництво та інновації».

Розробник:

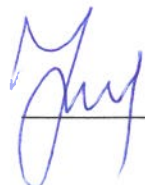
Ціжма Юрій Іванович, кандидат економічних наук, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

 Юрій ЦІЖМА

Схвалено на засіданні кафедри підприємництва,
торгівлі та прикладної економіки
протокол № 1 від 26.08.2026 р.
Завідувач кафедри

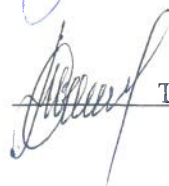
 Надія ПИЛИПІВ

Схвалено на засіданні науково-методичної ради
економічного факультету
протокол № 1 від 28.08.2026 р.
Голова науково-методичної ради

 Зоряна КРИХОВЕЦЬКА

Затверджено

Директор / декан

 Тарас ГНАТЮК

28 серпня 2026 року

1. Загальна інформація	
Назва навчальної дисципліни	Лідерство та комунікації у підприємстві
ПІБ	Ціжма Юрій Іванович
Контактний телефон викладача	+380660764931
E-mail викладача	yurii.tsizhma@pnu.edu.ua
Форма здобуття освіти	денна/заочна
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Обсяг навчальної дисципліни	денна — 6 кред. ECTS, 180 годин; заочна — 6 кред. ECTS, 180 годин
Курс (рік навчання)	1
Семестр	денна — 1; заочна — 1
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова навчання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/10078
Графік консультацій	https://kptpe.cnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/
2. Передумови навчальної дисципліни	
Вихідна	
3. Анотація до навчальної дисципліни	
Лідерство та комунікації у підприємстві – це навчальна дисципліна, що вивчає закономірності формування сучасних парадигм лідерства, індивідуального самоменеджменту, психології ефективної комунікації та прикладних комунікативних технологій у підприємницькому середовищі. Об'єктом вивчення є процеси лідерської взаємодії, саморозвитку та управлінської комунікації в бізнес-структурах, а також система соціально-психологічних, організаційних і міжособистісних відносин, що виникають між суб'єктами підприємницької діяльності з урахуванням впливу мотивації, вигорання та емоційного інтелекту. Предметом дослідження є сукупність теоретичних, психологічних і прикладних засад формування лідерського потенціалу, індивідуальних технологій саморозвитку, розвитку Soft skills та побудови сучасних комунікативних технологій і прикладних комунікацій (соціальних, кризових, міжкультурних тощо) у підприємницькій діяльності.	
4. Мета навчальної дисципліни	
Метою навчальної дисципліни є формування комплексних компетентностей із теорії та практики лідерства, управління комунікаційними процесами, психологічними технологіями роботи з персоналом, самоменеджменту, розвитку Soft skills, емоційного інтелекту й цифрових технологій для забезпечення ефективної діяльності організацій в умовах сучасного підприємництва.	
5. Програмні компетентності та результати навчання	
Інтегральна компетентність	
Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.	
Загальні компетентності	

ЗК2. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних. груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).										
ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.										
ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).										
Фахові (спеціальні) компетентності										
СК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту.										
СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.										
СК6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми.										
СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.										
Програмні результати навчання										
ПРН 3. Проектувати ефективні системи управління організаціями.										
ПРН 4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї.										
ПРН 7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.										
ПРН 8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією.										
ПРН 9. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.										
ПРН 10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.										
ПРН 11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.										
ПРН 12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).										
ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).										
6. Організація навчання										
Вид заняття	Загальна кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
лекції	32					10				
практичні заняття / семінарські заняття	46					16				
лабораторні заняття										
самостійна робота	102					154				
Тема	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	лекції	практ./сем.	лаб.	самост. робота	разом	лекції	практ./сем.	лаб.	самост. робота	разом
1. Парадигма лідерства та лідера в сучасному світі	2	2	0	6	10	1	1	0	9	11
2. Лідерська етика та ефективне лідерство	2	2	0	6	10	0	1	0	9	10
3. Типологія лідерства	2	2	0	6	10	0	1	0	9	10
4. Стили лідерства	2	4	0	6	12	1	1	0	9	11

5. Теоретичні основи самоменеджменту	2	2	0	6	10	1	1	0	9	11
6. Планування та організація роботи менеджера	2	2	0	6	10	0	1	0	9	10
7. Самомотивування, самоконтроль, самореалізація та саморозвиток менеджера	2	2	0	6	10	0	1	0	9	10
8. Індивідуальні технології саморозвитку менеджера	2	4	0	6	12	1	1	0	9	11
9. Психологія ефективної комунікації менеджера	2	2	0	6	10	1	1	0	9	11
10. Роль особистості лідера у формуванні сприятливого соціально-психологічного клімату	2	4	0	5	11	1	1	0	9	11
11. Вплив мотивації та вигорання на взаємодію керівника та підлеглих	2	2	0	6	10	1	1	0	9	11
12. Soft skills: управлінські практики та психологія м'яких навичок	2	4	0	6	12	0	1	0	9	10
13. Критичне та креативне мислення, емоційний інтелект	2	4	0	5	11	1	1	0	9	11
14. Комунікативна компетентність лідера в управлінні організацією	2	4	0	5	11	1	1	0	9	11
15. Сучасні комунікативні технології у підприємстві	2	2	0	6	10	1	1	0	9	11
16. Прикладні комунікації: соціальні, кризові, міжнародні, міжкультурні, політичні, релігійні	2	4	0	5	11	0	1	0	9	10
Індивідуальне завдання	0	0	0	10	10	0	0	0	10	10
Разом	32	46		102	180	10	16		154	180

Поточний контроль

Тема заняття	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
1. Парадигма лідерства та лідера в сучасному світі	Письмові та усні опитування, доповіді на практичних заняттях, тестові завдання, презентація та захист отриманих результатів аналізу кейсів, написання есе та дайджестів, презентації доповідей, творчі завдання.	ПРН 10	A–F (100–1)
2. Лідерська етика та ефективне лідерство	Письмові та усні опитування, доповіді на практичних заняттях, тестові завдання, презентація та захист отриманих результатів аналізу кейсів, написання есе та дайджестів, презентації доповідей, творчі завдання.	ПРН 10	A–F (100–1)

3. Типологія лідерства	Письмові та усні опитування, доповіді на практичних заняттях, тестові завдання, презентація та захист отриманих результатів аналізу кейсів, написання есе та дайджестів, презентації доповідей, творчі завдання.	ПРН 10	A–F (100–1)
4. Стили лідерства	Письмові та усні опитування, доповіді на практичних заняттях, тестові завдання, презентація та захист отриманих результатів аналізу кейсів, написання есе та дайджестів, презентації доповідей, творчі завдання.	ПРН 10, ПРН 12	A–F (100–1)
5. Теоретичні основи самоменеджменту	Письмові та усні опитування, доповіді на практичних заняттях, тестові завдання, презентація та захист отриманих результатів аналізу кейсів, написання есе та дайджестів, презентації доповідей, творчі завдання.	ПРН 11	A–F (100–1)
6. Планування та організація роботи менеджера	Письмові та усні опитування, доповіді на практичних заняттях, виконання практичних завдань в спеціалізованому ПЗ Google Календар, тестові завдання, презентація та захист отриманих результатів аналізу кейсів, написання есе та дайджестів, презентації доповідей, творчі завдання.	ПРН 3, ПРН 8, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 13	A–F (100–1)
7. Самомотивування, самоконтроль, самореалізація та саморозвиток менеджера	Письмові та усні опитування, доповіді на практичних заняттях, тестові завдання, презентація та захист отриманих результатів аналізу кейсів, написання есе та дайджестів, презентації доповідей, творчі завдання.	ПРН 11	A–F (100–1)
8. Індивідуальні технології саморозвитку менеджера	Письмові та усні опитування, доповіді на практичних заняттях, тестові завдання, презентація та захист отриманих результатів аналізу кейсів, написання есе та дайджестів, презентації доповідей, творчі завдання.	ПРН 11	A–F (100–1)

9. Психологія ефективної комунікації менеджера	Письмові та усні опитування, доповіді на практичних заняттях, тестові завдання, презентація та захист отриманих результатів аналізу кейсів, написання есе та дайджестів, презентації доповідей, творчі завдання.	ПРН 7, ПРН 10	A–F (100–1)
10. Роль особистості лідера у формуванні сприятливого соціально-психологічного клімату	Письмові та усні опитування, доповіді на практичних заняттях, тестові завдання, презентація та захист отриманих результатів аналізу кейсів, написання есе та дайджестів, презентації доповідей, творчі завдання.	ПРН 7, ПРН 10, ПРН 13	A–F (100–1)
11. Вплив мотивації та вигорання на взаємодію керівника та підлеглих	Письмові та усні опитування, доповіді на практичних заняттях, тестові завдання, презентація та захист отриманих результатів аналізу кейсів, написання есе та дайджестів, презентації доповідей, творчі завдання.	ПРН 10, ПРН 12, ПРН 13	A–F (100–1)
12. Soft skills: управлінські практики та психологія м'яких навичок	Письмові та усні опитування, доповіді на практичних заняттях, тестові завдання, презентація та захист отриманих результатів аналізу кейсів, написання есе та дайджестів, презентації доповідей, творчі завдання.	ПРН 4, ПРН 7, ПРН 10	A–F (100–1)
13. Критичне та креативне мислення, емоційний інтелект	Письмові та усні опитування, доповіді на практичних заняттях, тестові завдання, презентація та захист отриманих результатів аналізу кейсів, написання есе та дайджестів, презентації доповідей, творчі завдання.	ПРН 3, ПРН 10	A–F (100–1)
14. Комунікативна компетентність лідера в управлінні організацією	Письмові та усні опитування, доповіді на практичних заняттях, тестові завдання, презентація та захист отриманих результатів аналізу кейсів, написання есе та дайджестів, презентації доповідей, творчі завдання.	ПРН 7, ПРН 9, ПРН 10	A–F (100–1)

15. Сучасні комунікативні технології у підприємстві	Письмові та усні опитування, доповіді на практичних заняттях, виконання практичних завдань в спеціалізованому ПЗ Trello, тестові завдання, презентація та захист отриманих результатів аналізу кейсів, написання есе та дайджестів, презентації доповідей, творчі завдання.	ПРН 7, ПРН 8	A–F (100–1)
16. Прикладні комунікації: соціальні, кризові, міжнародні, міжкультурні, політичні, релігійні	Письмові та усні опитування, доповіді на практичних заняттях, тестові завдання, презентація та захист отриманих результатів аналізу кейсів, написання есе та дайджестів, презентації доповідей, творчі завдання.	ПРН 7, ПРН 9	A–F (100–1)
Самостійна робота			
Тематика самостійних робіт	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
1. Парадигма лідерства та лідера в сучасному світі.	Тестування відповідно до питань винесених на самостійну роботу з відповідної теми в системі дистанційного навчання. КСР - контроль за самостійною роботою здійснюється через розв'язання тестів закритої форми	ПРН 10	A–F (100–1)
2. Лідерська етика та ефективне лідерство.	Тестування відповідно до питань винесених на самостійну роботу з відповідної теми в системі дистанційного навчання. КСР - контроль за самостійною роботою здійснюється через розв'язання тестів закритої форми	ПРН 10	A–F (100–1)
3. Типологія лідерства.	Тестування відповідно до питань винесених на самостійну роботу з відповідної теми в системі дистанційного навчання. КСР - контроль за самостійною роботою здійснюється через розв'язання тестів закритої форми	ПРН 10	A–F (100–1)

4. Стилi лiдерства.	Тестування вiдповiдно до питань винесених на самостiйну роботу з вiдповiдної теми в системi дистанцiйного навчання. КСР - контроль за самостiйною роботою здiйснюється через розв'язання тестiв закритої форми	ПРН 10, ПРН 12	A–F (100–1)
5. Теоретичнi основи самоменеджменту.	Тестування вiдповiдно до питань винесених на самостiйну роботу з вiдповiдної теми в системi дистанцiйного навчання. КСР - контроль за самостiйною роботою здiйснюється через розв'язання тестiв закритої форми	ПРН 11	A–F (100–1)
6. Планування та органiзацiя роботи менеджера.	Тестування вiдповiдно до питань винесених на самостiйну роботу з вiдповiдної теми в системi дистанцiйного навчання. КСР - контроль за самостiйною роботою здiйснюється через розв'язання тестiв закритої форми	ПРН 3, ПРН 8, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 13	A–F (100–1)
7. Самомотивування, самоконтроль, самореалiзацiя та саморозвиток менеджера.	Тестування вiдповiдно до питань винесених на самостiйну роботу з вiдповiдної теми в системi дистанцiйного навчання. КСР - контроль за самостiйною роботою здiйснюється через розв'язання тестiв закритої форми	ПРН 11	A–F (100–1)
8. Iндивiдуальнi технологiї саморозвитку менеджера.	Тестування вiдповiдно до питань винесених на самостiйну роботу з вiдповiдної теми в системi дистанцiйного навчання. КСР - контроль за самостiйною роботою здiйснюється через розв'язання тестiв закритої форми	ПРН 11	A–F (100–1)

9. Психологія ефективної комунікації менеджера.	Тестування відповідно до питань винесених на самостійну роботу з відповідної теми в системі дистанційного навчання. КСР - контроль за самостійною роботою здійснюється через розв'язання тестів закритої форми	ПРН 7, ПРН 10	A–F (100–1)
10. Роль особистості лідера у формуванні сприятливого соціально-психологічного клімату.	Тестування відповідно до питань винесених на самостійну роботу з відповідної теми в системі дистанційного навчання. КСР - контроль за самостійною роботою здійснюється через розв'язання тестів закритої форми	ПРН 7, ПРН 10, ПРН 13	A–F (100–1)
11. Вплив мотивації та вигорання на взаємодію керівника та підлеглих.	Тестування відповідно до питань винесених на самостійну роботу з відповідної теми в системі дистанційного навчання. КСР - контроль за самостійною роботою здійснюється через розв'язання тестів закритої форми	ПРН 10, ПРН 12, ПРН 13	A–F (100–1)
12. Soft skills: управлінські практики та психологія м'яких навичок.	Тестування відповідно до питань винесених на самостійну роботу з відповідної теми в системі дистанційного навчання. КСР - контроль за самостійною роботою здійснюється через розв'язання тестів закритої форми	ПРН 4, ПРН 7, ПРН 10	A–F (100–1)
13. Критичне та креативне мислення, емоційний інтелект.	Тестування відповідно до питань винесених на самостійну роботу з відповідної теми в системі дистанційного навчання. КСР - контроль за самостійною роботою здійснюється через розв'язання тестів закритої форми	ПРН 3, ПРН 10	A–F (100–1)

14. Комунікативна компетентність лідера в управлінні організацією.	Тестування відповідно до питань винесених на самостійну роботу з відповідної теми в системі дистанційного навчання. КСР - контроль за самостійною роботою здійснюється через розв'язання тестів закритої форми	ПРН 7, ПРН 9, ПРН 10	A–F (100–1)
15. Сучасні комунікативні технології у підприємстві.	Тестування відповідно до питань винесених на самостійну роботу з відповідної теми в системі дистанційного навчання. КСР - контроль за самостійною роботою здійснюється через розв'язання тестів закритої форми	ПРН 7, ПРН 8	A–F (100–1)
16. Прикладні комунікації: соціальні, кризові, міжнародні, міжкультурні, політичні, релігійні.	Тестування відповідно до питань винесених на самостійну роботу з відповідної теми в системі дистанційного навчання. КСР - контроль за самостійною роботою здійснюється через розв'язання тестів закритої форми	ПРН 7, ПРН 9	A–F (100–1)

Індивідуальні завдання

Тематика індивідуальних завдань	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
Творче завдання: «Проект «Лідер 5.0»: Розробка персональної стратегії лідерства та самоменеджменту в умовах невизначеності (VUCA-світ)».	Доповідь та презентація результатів творчого завдання	ПРН 3, ПРН 4, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 13	A–F (100–1)

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Форма підсумкового контролю	екзамен
Загальна система оцінювання	Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf). Кожен вид роботи оцінюється за 100-бальною шкалою. Отриманий бал в електронному журналі автоматично перераховується у підсумкову оцінку з урахуванням ваги цього виду роботи (множитья на відповідний ваговий коефіцієнт).

Вага оцінювання форм поточного контролю	
лекції	
практичні / семінарські	30
лабораторні	
індивідуальне завдання	5
контрольна робота	5
самостійна робота	10
Вага оцінювання форми підсумкового контролю	
екзамен	50

Шкала оцінювання	
Рівень	Критерій
A (90–100)	Здобувач вищої освіти демонструє глибокі системні знання навчального матеріалу, вільно володіє понятійним апаратом, здатний самостійно аналізувати, узагальнювати та застосовувати отримані знання у стандартних і нестандартних ситуаціях.
B (80–89)	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу, впевнено застосовує основні теоретичні положення та допускає незначні неточності.
C (70–79)	Здобувач вищої освіти загалом правильно відтворює навчальний матеріал, володіє основними знаннями та навичками, але допускає окремі помилки у застосуванні.
D (60–69)	Здобувач вищої освіти володіє базовими знаннями навчального матеріалу, відповіді є неповними, наявні суттєві неточності та труднощі у практичному застосуванні.
E (50–59)	Здобувач вищої освіти демонструє мінімально достатній рівень знань, відтворює лише окремі положення навчального матеріалу та допускає значну кількість помилок.
FX (26–49)	Здобувач вищої освіти не засвоїв значну частину навчального матеріалу, допускає грубі помилки, але має можливість повторного складання підсумкового контролю.
F (1–25)	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, не здатний виконати основні завдання навчальної дисципліни та потребує повторного опанування освітнього компонента.

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія зі здобувачами ґрунтуються на принципах академічної доброчесності відповідно до чинних нормативних документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника:

- Кодекс академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2026/08/kodeks-akademichnoi-dobrochesnostii-karpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf>)
- Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-04-kodeksu-chesti-prykarpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf>)
- Положення про систему забезпечення академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf>)
- Положення про порядок розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, застосування заходів реагування та оскарження Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf)
- Процедура забезпечення дотримання академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf)
- Положення про політику відповідального використання технологій штучного інтелекту (<https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2025/09/25-022025-polozhennia-pro-polityku-vidpovidalnoho-vykorystannia-tekhnologij-shi.pdf>)

Відвідування занять. Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf>).

Неформальна освіта. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf).

9. Рекомендована література

Основна література

1. Гоулман Деніел, Бояціс Річард, Маккі Енні. Емоційний інтелект лідера / пер. з англ. Валерія Глінка. – 6-те вид. – К.: Наш формат, 2024. – 288 с.
2. Лідерство та комунікації в організації: навчальний посібник / упорядники: Н. Я. Михаліцька, М. Р. Яцик. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 512 с.
3. Лідерство та партнерство в бізнесі : Практикум / О. М. Гребешкова О. Г. Малярчук І. В. Кубарева. – К.: КНЕУ, 2021. – 327, [1] с.
4. Лідерство: навч.-метод. посіб. для студ. економ. спец. закл. вищ. освіти / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. Г. М. Чирва. – Умань, 2022. – 200 с.
5. Пилипів Н.І., Шеленко Д.І., Ціжма Ю.І., Ціжма О.А. (2026) Мотиваційне середовище як механізм реалізації ефективного лідерства в сучасних організаціях. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий журнал. Івано-Франківськ: Вид-во Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, Вип. 22, Т. 1, С. 57-70. doi: <https://doi.org/10.15330/apred.1.22.57-70>

6. Психологічні засади лідерства в системі стратегічних комунікацій : навч. посіб. / Н. Г. Іванова, О. О. Паливода, Ю. І. Андрусишин та ін. Київ : НА СБУ, 2022. 120 с.
7. Самоменеджмент: практикум: навч. посіб. для студ. екон. Вузів / Орликовський М.О., Осовська Г.В., Ткачук В.І. – К.: Кондор-Видавництво, 2022. – 410 с.
8. Тайм-менеджмент: Навч. посібник для студ. економ. вузів. – К.: Кондор, 2025. – 528 с.
9. Ціжма Ю. І., Ціжма О. А. Штучний інтелект у системі лідерських комунікацій: трансформація прийняття рішень та діалогу з командою в інноваційних стартапах // Innovations of modern science and education. Proceedings of the 12th International scientific and practical conference. (13-15.08.2026). Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2026. Pp. 226-230. URL: https://sci-conf.com.ua/xii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-innovations-of-modern-science-and-education-13-15-08-2026-vankuver-kanada-arhiv/ .
10. Soft skills: Бути собою. Управлінські практики та психологія м'яких навичок / Олена Жильцова, Володимир Станчишин. – Київ: Віхола, 2025. – 224 с.
Додаткова література
1. Говорити легко та невимушено. Як стати приємним співробітником / Керол Флемінг; пер. з англ. Ш. Нодя. – Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2022. – 240 с.
2. Думай і багатій / Наполеон Гілл; пер. з англ. М. Сахно. – Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2021 – 256 с.
3. Марке Девід. Мова лідерства. Як побудувати дієву комунікацію в команді / пер. з англ. Андрій Гончарук, Євген Кириченко-Годунов. – К.: Наш формат, 2025. – 336 с.
4. Менеджмент без метушні. Як не потонути в операційці / Альона Лубрак. – Київ: Віхола, 2026. – 264 с.
5. Мистецтво змінювання сердець, умів, дій: шлях зачарування в бізнесі / Гай Кавасакі; пер. з англ. В. Ярмольчук. – Х.: Віват, 2020 – 224 с.
6. Основи самоменеджменту та лідерства [Електронний ресурс] : навчальний посібник / В. М. Лугова, С. М. Голубєв. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 212 с.
7. Пекар В. О. Різноманітний менеджмент : Еволюція мислення, лідерства та керування / Валерій Пекар; худож.-оформлювач В. І. Харченко. 2-е вид., доп. Харків: Фоліо, 2016. 191 с.
8. Пилипів Н.І., Ціжма Ю.І., Ціжма О.А. (2026) Soft Skills підприємця в інноваційній екосистемі: комунікативні стратегії та мотиваційні детермінанти успіху. Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор», Вип. 4 (87), С. 88-96. DOI: https://doi.org/10.32782/business-navigator.87-13
9. Психологія лідерства в бізнесі: навчальний посібник / Т. Гура, О. Романовський, А. Книш. – Харків: «Друкарня Мадрид», 2017. – 100 с.
10. Психологія лідерства: [навч. посібн.] / За заг. ред. к. психол. н., проф. О. В. Винославської. – К.:КВІЦ, 2020. – 252 с.
11. Психологія управління: навчальний посібник / Когут Я. М., Пряхіна Н. О., Жидецький Ю. Ц., Кіржецький Ю. І., Поцюрко О. Ю. ; за ред. Я. М. Когута. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 210 с.
12. Психологія управління: навчальний посібник / укл. В. В. Ягоднікова. Одеса: видавець Букаєв В. В., 2022. 141 с.
13. Таймбоксинг. Мистецтво зосередитись на одній справі / Марк Зао-Сандерс; пер. з англ. О. Савінової. – Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2024. – 288 с.
14. Ціжма Ю. І., Ціжма О. А. Емоційний інтелект та рефлексивне лідерство – від індивідуальних Soft Skills до високої продуктивності організації. The XXXIV International scientific and practical conference «Priority areas of scientific research in the modern world», August 24-26, Prague, Czech Republic, 2026, Pp. 101-103. URL: https://eu-conf.com/en/events/priority-areas-of-scientific-research-in-the-modern-world/

15. SCRUM. Навчитись робити в двічі більше за менший час / Джозефф Сазерленд; пер. з англ. Ярослав Лебеденко. – Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2022. – 280 с.

Додаткові електронні ресурси

1. Бібліотека Карпатського національного університету імені Василя Стефаника». URL: <https://lib.cnu.edu.ua/>

2. Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека ім. І.Франка. URL: <https://lib.if.ua/>

3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

4. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua/>

5. Громадська організація "Університет лідерства та інновацій" URL: <https://sciencon.mozello.site.com/ngo/>

Викладач

Ціжма Юрій Іванович, кандидат економічних наук, доцент
кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

